

Verklaring erfgoedvoorwerpen

Van wie is die koffer? Bunschoten – Spakenburg

In de koffer zitten tal van voorwerpen die de (fictieve) eigenaar heeft bewaard omdat ze persoonlijke, emotionele waarde hebben. In les 5 komt de eigenaar de koffer ophalen en vertelt aan de kinderen zijn/haar verhaal en het verhaal achter de voorwerpen. Hieronder kun je kort lezen over een aantal belangrijke voorwerpen en daardoor meer vertellen over vroeger en een beetje over Bunschoten - Spakenburg.

Oma was coupeuse: Speldenkussen, vingerhoedje, stoffenwaaier en meetlint

In het verhaal, dat bij de koffer hoort, is de oma van de eigenaar coupeuse, ofwel kleermaakster in Bunschoten. Van oudsher was kleermaker een ambacht; vroeger was het immers veel gebruikelijker dat kledingstukken zelf gemaakt werden. Rijkere mensen konden het zich veroorloven om kleding te laten 'aanmeten' door een kleermaker. Een gewenst kledingstuk werd met een knippatroon uit de gekozen stof geknipt en in elkaar gezet. Vaste attributen waren – naast de naaimachine - het speldenkussen, het krijtpompje om de plek van de zoom met krijt aan te geven, het meetlint, het vingerhoedje om de vinger te beschermen tegen het prikken van de naald of spelden. Tegenwoordig hangen de meeste kledingwinkels vol kleding die in een fabriek zijn geproduceerd, vaak grootschalig en goedkoop, veelal uit Azië.

Melkkannetje – Boerenleven van Bunschoten

Bunschoten was een echt boerendorp. Tot midden in de 20e eeuw bestond het landschap rond Bunschoten uit rechthoekige percelen. Bunschoten had een echt landelijk karakter met veel boerderijen. De Dorpstraat van Bunschoten bijvoorbeeld is van oudsher een straat waar een lint aan boerderijen stond die vanwege de kans op overstromingen van Eem en Zuiderzee op een verhoging waren gebouwd. In de 20ste eeuw zijn tussen deze boerderijen woonhuizen gebouwd. Het boerendorp was een kleine maar hechte gemeenschap.

In Eemdijk, Zevenhuizen en Bunschoten vonden de meeste mensen hun hoofdbestaan dan ook in de veeteelt. Rond 1910 opende de eerste zuivelfabriek 'De Kleine Pol' haar deuren, later gevolgd door het grotere 'Eemlandia' in de Veenestraat waar naast (poeder)melk ook kaas en boter werd gemaakt. In 1963 sloot de fabriek haar poorten.

Visserstouw - Visserij Spakenburg

Was Bunschoten een boerendorp, Spakenburg daarentegen was vroeger een echt vissersdorp. Door de gunstige ligging aan de Zuiderzee was het een vissersplaats van betekenis. De Spakenburgse vissers gingen met houten zeilboten - bidders genaamd - op de Zuiderzee vis vangen. De visserij bracht allerlei vormen van handel en bedrijvigheid met zich mee. De mannen visten op zee, vrouwen bewerkten de vis op de wal: de vis moest zo snel mogelijk geconserveerd worden door ze te zouten of roken. Dat deden ze in de vishangerijen en – rokerijen. Ook pelden ze thuis garnalen, vlochten manden en kuipen voor de vis of verkochten vis in Amersfoort en het Gooi. Op de bidderswerf aan de oude haven in Spakenburg werden de boten, die schade hadden opgelopen, gerepareerd. Maar door de afsluiting van de Zuiderzee in 1932 en de inpoldering van het IJsselmeer verdween de visvangst. De visbewerking en de handel bleven bestaan. Maar de havens, de scheepswerf met de helling, de smalle steegjes en de vissershuisjes houden de herinnering in stand aan de tijd dat de inwoners vooral van de visserij leefden.

Bijtring: erfstuk van oma

In het sleutelkistje zit een bijtring met een zilveren voorwerp eraan. Dergelijke bijtringen kregen baby's als hun tandjes doorkwamen zodat ze erop konden kauwen tegen de pijn. Omdat deze bijtringen zo fraai zijn, worden ze vaak als erfstuk doorgegeven aan een volgende generatie. Ook de eigenaar van de koffer bewaart zijn bijtring in een speciaal kistje zodat hij/zij hem straks kan doorgeven aan zijn/haar (klein)kind.